

Достъп до прокуратурата (постановления, обжалвания)

1. Достъп до прокуратурата чрез деловодствата;
2. Достъп и информация чрез интернет пространството;
3. Достъп до действията по разследването по време на досъдебното производство;
4. Постановления, обжалване.

1. Достъп до прокуратурата чрез деловодствата

Гражданите, които са страни по образувани преписки или упълномощени от тях лица могат да направят справка за движението на преписката в деловодството на прокуратурата. Това е най - масово използваната от гражданите възможност за информация. В рамките на работното им време, деловодствата на Апелативните, Окръжните и Районните прокуратури осъществяват контакти с гражданите, като представят на страните по преписките срещу лична карта и / или на упълномощени от тях лица следната информация: входящ №, под който е заведена тяхната жалба, информация за движението на преписката, становища на наблюдаващия прокурор по молби и искания на гражданите за промяна на мярката за неотклонение, разпореждане с веществените доказателства, вдигане на ограниченията за напускане на страната и др., издаване на преписи от постановления на АП, ОП и РП след заплащане на държавна такса по сметка на съответната прокуратура.

2. Достъп до прокуратурата по електронен път

Съществува нова възможност за информация на гражданите за движението на преписките. Справки може да се извършват на електронната страница на Прокуратурата на РБ <http://www.prb.bg/php/newspage.php>. Необходимо е да се посочи прокуратурата, която води преписката, както и да се въведе номерът и годината на нейното образувание. Засега услугата е в процес на разработка и може да се направи справка само за преписки на Апелативен район София.

Прави впечатление, че са единични случаите, в които прокуратурите имат интернет страници (Приложение 1).

Прокуратурата в гр. Пловдив обаче има добре разработен сайт (<http://www.prokuratura-plovdiv.org>). В него гражданите могат да намерят информация за адреса, телефона, номера на кабинета и приемното време на дежурния прокурор (**КОНТАКТИ С ГРАЖДАНИ ДЕЖУРЕН ПРОКУРОР АДРЕС: гр. Пловдив пл. "Съединение" № 3 ет. 6 стая 627 тел. 600 476**)

Съдържа се и кратка информация по какви въпроси могат да се обръщат към него, като са дадени примери (,,... дежурен прокурор от Районна прокуратура гр. Пловдив приема жалби на гражданите за извършени спрямо тях **престъпления от общ характер**. Гражданите могат да се обърнат към прокурор винаги, когато смятат, че срещу тях е извършено **престъпно посегателство**... Гражданите могат да поискат **издаването на заверен препис от прокурорски акт**. За целта се изготвя писмено молба по образец и се подава при дежурен прокурор, като към нея се прилага и квитанция за платена държавна такса в размер както следва... пострадали могат да се обръщат към дежурен прокурор винаги, когато **самоуправно**

са нарушени техни права ... Гражданите могат да сезират дежурния прокурор и по Закона за народното здраве. Това обикновено са случаите, в които лица, страдащи от психични заболявания, не желаят да се лекуват доброволно и създават опасност за себе си или за околните”).

На същата страница са публикувани образци на различни видове жалби и молби до прокуратурата (жалба до Окръжна / Районна Прокуратура, жалба против постановление за отказ, образец на молба за удостоверение), както и информация за размера на държавните такси, които гражданите трябва да заплатят.

3. Достъп до действията на прокуратурата по време на досъдебното производство

Прокурорът ръководи разследването и упражнява надзор върху неговото провеждане. С новия НПК се дава възможност на прокурора лично да извърши цялото разследване или само отделни действия по разследването, както и други процесуални действия по негова преценка. НПК предвижда редица случаи, в които различни участници в наказателното производство могат да присъстват при извършването на действия по разследването или защото законът им позволява това като тяхно изрично установено право или след преценката на прокурора. Примери:

чл. 55 НПК

На **защитника на обвиняемия** се дава право да участва при извършване на действия по разследването. Тази възможност е предвидена с оглед по-пълната информираност и осъществяване на правото на защита на обвиняемия, прозрачност на действията на прокурора и органите по разследването.

чл. 75 НПК

Сред изброените в чл. 75 НПК права на **пострадалото лице** е посочено правото му да бъде информирано за хода на наказателното производство, ако то изрично е поискало това.

чл. 75, ал.2 НПК Съдът и органите на досъдебното производство са длъжни да разяснят на пострадалия неговите права и да му осигурят възможност да ги реализира. Т.е за прокурорът като орган на досъдебното производство (чл. 193 НПК „Органи на досъдебното производство са **прокурорът** и разследващите органи”) съществува законоустановено задължение да поясни на пострадалото от престъплението лице какви са неговите права и как да ги реализира.

чл. 224 НПК дава възможност за преценка от страна на прокурора дали да разреши по време на извършване на действия по разследването присъствието на обвиняемия и неговия защитник, пострадалия и неговия повереник, когато тяхното присъствие не е изрично предвидено в закона.

чл.227

Предявяването на разследването се извършва от разследващия орган или от прокурора. Прокурорът ще предяви разследването, когато преди предявяването е установил, че има допуснати съществени процесуални нарушения, че не са събрани доказателствата, необходими за разкриване на обективната истина или че се налага ново привличане и той сам е извършил действията, необходими за отстраняването на тези непълноти. Предявяването се състои в предоставянето на обвиняемия и неговия защитник за проучване всички материали по производството, затова им се дава срок в зависимост от фактическата и правна сложност на делото. След запознаване с материалите съответните лица имат възможност да правят искания, бележки, възражения, по които се произнася наблюдаващият прокурор. Тези искания, бележки и възражения могат да се направят и в устна форма, като в този случай се изисква те да бъдат вписани в протокола за предявяване на разследването.

чл. 230 НПК Когато е необходимо да бъдат направени допълнителни действия по разследването, при тяхното извършване могат да присъстват и лицата, по искане на които те са предприети.

4. Постановления, обжалване

Актове на органите на досъдебното производство и тяхното обжалване се уреждат в чл. 199 – 202 НПК.

В досъдебното производство прокурорът и разследващите органи издават постановления, които могат да бъдат обжалвани. Обжалването на постановленията става с писмена или устна жалба. Когато жалбата е писмена, трябва да е подписана от нейния подател. За подадената устна жалба задължително се съставя протокол, който се подписва и от подателя, и от лицето, което я приема. Жалбата може да се подаде чрез органа, издал постановлението, като той е длъжен незабавно да я изпрати заедно с писмено становище на съответния прокурор. Сезираният прокурор е длъжен да се произнесе по жалбата в тридневен срок от получаването ѝ. Срокът е инструктивен. Жалбата не спира изпълнението на постановленията, освен ако съответния прокурор не постанови друго.

Прокурорските постановления, които не подлежат на съдебен контрол, се обжалват пред прокурор от по-горестоящата прокуратура (т.е постановление, издадено от районния прокурор, ще се обжалва пред окръжния прокурор).

Обжалването на постановлението на прокурора за прекратяване на наказателното производство се урежда в чл. 243 от НПК.

След завършване на разследването прокурорът решава дали да внесе делото в съда с обвинителен акт, дали да прекрати или да спре наказателното производство, да предложи замяна на наказателната отговорност с административно наказание или да го внесе с предложение за споразумение.

Когато прокурорът реши, че са налице предпоставките за прекратяване на производството, той издава постановление за прекратяване на наказателното производство. Препис от постановлението се изпраща на обвиняемия, пострадалото физическо лице (наследниците му) или юридическо лице. Те могат да обжалват постановлението пред първоинстанционният съд в седемдневен срок от получаването на преписа. Съдът разглежда делото еднолично и в закрито заседание и се произнася по обосноваването и законосъобразността на постановлението за прекратяване на наказателното производство (т.е нямаме контрол по същество). НПК дава седемдневен срок от постъпване на делото за произнасяне на съда. Със своето определение съдът може да:

- измени постановлението относно основанията за прекратяване на наказателното производство и разпореджението с веществените доказателства;
- отмени постановлението и да върне делото на прокурора със задължителни указания относно приложението на закона;
- потвърди постановлението.

Определението на първоинстанционния съд може да се обжалва пред съответния въззивен съд от прокурора с протест или с жалба, подадена от обвиняемия и неговия защитник, пострадалото лице и неговите наследници, ошетеното юридическо лице. Определението, с което се произнася въззивният съд е окончателно.

Обжалването на постановлението на прокурора за спиране на наказателното производство се урежда в чл. 244 от НПК.

Когато прокурорът установи, че са налице предвидените в закона предпоставки за спиране на наказателното производство, той издава постановление за спиране на производството. Прокурорът изпраща препис от това постановление на обвиняемия, пострадалия и неговите наследници, които могат да го обжалват с жалба пред съответния първоинстанционен съд. Срокът е седемдневен (преклузивен) и започва да тече от получаването на преписа. Жалбата се разглежда еднолично и в закрито заседание Съдът се произнася с определение не по-късно от седем дни от постъпване на делото.

Всеки гражданин може да подаде до дежурния прокурор в районната прокуратура съобщение за извършено престъпление (чл. 208, ал.1 НПК). Прокурорът ще разпорежи проверка (на основание чл. 119 ЗСВ), която обикновено се извършва от полицейските органи и ако са налице предвидените в закона предпоставки, а именно законен повод и достатъчно данни (чл. 207 НПК) с постановление ще образува досъдебно производство. За отказа на прокурора да образува досъдебно производство биват уведомявани пострадалия, неговите наследници, ощетеното юридическо лице и лицето, подало сигнала. Срещу този отказ те имат право да подадат жалба до по-горестоящата прокуратура, която може да отмени постановлението на долустоящия прокурор и да разпорежи образуване на производство и започване на разследване (чл. 213 НПК).

Радиопредаване от 23.04.2007

Събеседник Валери Първанов – заместник главен прокурор

Приложение 1

ГЛАВЕН ПРОКУРОР www.prb.bg

Върховна Касационна прокуратура
Върховна Апелативна прокуратура

АПЕЛАТИВНИ ПРОКУРАТУРИ

Апелативна прокуратура София <http://www.apsofia.prb.bg>
Апелативна прокуратура Бургас
Апелативна прокуратура Варна http://www.vcourts.org/app_procur.htm
Апелативна прокуратура Велико Търново
Апелативна прокуратура Пловдив <http://www.prokuratura-plovdiv.org>

ОКРЪЖНИ ПРОКУРАТУРИ

Софийска градска прокуратура
ОП София
ОП Благоевград
ОП Бургас
ОП Варна http://www.vcourts.org/os_prokur.htm
ОП Велико Търново
ОП Видин
ОП Враца
ОП Габрово
ОП Добрич
ОП Кърджали
ОП Кюстендил
ОП Ловеч
ОП Монтана
ОП Пазарджик
ОП Перник
ОП Плевен
ОП Пловдив <http://www.prokuratura-plovdiv.org/>
ОП Разград
ОП Русе
ОП Силистра <http://www.legalregion-ss.com>
ОП Сливен
ОП Смолян
ОП Стара Загора
ОП Търговище
ОП Хасково
ОП Шумен <http://www.court-sh.org>
ОП Ямбол

РАЙОННИ ПРОКУРАТУРИ

РП – София
Районни прокуратури към ОП – СОФИЯ:
РП Ихтиман - адрес
РП Пирдоп
РП Своге
РП Сливница
РП Елин Пелин

РП Ботевград
РП Етрополе
РП Самоков
РП Костинброд

Районни прокуратури към ОС БЛАГОЕВГРАД, КЮСТЕНДИЛ, ПЕРНИК

РП Благоевград
РП Сандански
РП Петрич
РП Разлог
РП Гоце Делчев
РП Кюстендил
РП Дупница
РП Перник
РП Радомир
РП Трън
РП Брезник

РАЙОННИ ПРОКУРАТУРИ КЪМ ОП – БУРГАС

РП Бургас
РП Карнобат
РП Поморие
РП Айтос
РП Малко Търново
РП Несебър
РП Царево
РП Средец

РАЙОННИ ПРОКУРАТУРИ КЪМ ОП - ВАРНА, РАЗГРАД, СИЛИСТРА

РП Варна
РП Провадия
РП Девня
РП Разград
РП Исперих
РП Кубрат
РП Силистра <http://www.legalregion-ss.com>
РП Дулово <http://www.legalregion-ss.com>
РП Тутракан <http://www.legalregion-ss.com>

РАЙОННИ ПРОКУРАТУРИ КЪМ ОП - ВЕЛИКО ТЪРНОВО, ГАБРОВО

РП Велико Търново
РП Горна Оряховица
РП Свищов
РП Павликени
РП Елена
РП Габрово
РП Дряново
РП Севлиево
РП Трявна

РАЙОННИ ПРОКУРАТУРИ КЪМ ОС - ВИДИН, ВРАЦА, МОНТАНА

РП Видин
РП Белоградчик
РП Кула
РП Враца
РП Козлодуй
РП Мездра
РП Оряхово

РП Бяла Слатина

РП Монтана

РП Лом

РП Берковица

РАЙОННИ ПРОКУРАТУРИ КЪМ ОП - ДОБРИЧ, ТЪРГОВИЩЕ, ШУМЕН

РП Добрич

РП Каварна

РП Балчик

РП Тервел

РП Генерал Тошево

РП Търговище

РП Шумен <http://www.court-sh.org>

РП Нови Пазар

РП Велики Преслав

РАЙОННИ ПРОКУРАТУРИ КЪМ ОП - ПЛОВДИВ, КЪРДЖАЛИ, ПАЗАРДЖИК

РП Пловдив <http://www.prokuratura-plovdiv.org>

РП Асеновград

РП Карлово

РП Първомай

РП Кърджали

РП Ардино

РП Крумовград

РП Момчилград

РП Пазарджик

РП Пещера

РП Панагюрище

РП Велинград

РАЙОННИ ПРОКУРАТУРИ КЪМ ОП - ЛОВЕЧ, ПЛЕВЕН, РУСЕ

РП Ловеч

РП Тетевен

РП Троян

РП Луковит

РП Плевен

РАЙОННИ ПРОКУРАТУРИ ОП - СЛИВЕН, ЯМБОЛ

РП Сливен

РП Котел

РП Нова Загора

РП Ямбол

РП Елхово

РП Тополовград

РАЙОННИ ПРОКУРАТУРИ КЪМ РП - СМОЛЯН, СТАРА ЗАГОРА, ХАСКОВО

РП Смолян

РП Мадан

РП Златоград

РП Девин

РП Чепеларе

РП Стара Загора

РП Казанлък

РП Раднево

РП Чирпан

РП Хасково

РП Свиленград

РП Димитровград

РП Ивайловград

РП Харманли